

Sementstoypivirkni í Vestmanna vil gera nýggjar ilögur men:

Innflutt plastikkør leggja føroysk sementrørvirki lamin

Árliga innflyta landsverkfrøðingsstovnurin, kommunurnar, byggifeløg o.o. størri plastikkør fyri nógv ar mill. kr. Hetta verður gjørt — hóast tað at vit í Føroyum eru førir fyri at framleiða hesi rør bæði betri og bíligari. Einasti munurin er tann, at tey rørin vit kunnu gera í Føroyum, eru úr betong ístaðin fyri PVC

Útlendsk kapping

Fleiri virki í Føroyum hava gjørt slík betongrør, men tað hevur gingið aftur við eftirspurninginum orsak av kappingini frá teimum útlendsku plastikkørnum.

Eitt av virkinum, sum tó framvegis anir, er Sementstoypivirkni í Vestmanna. Brynjólvur á Heygum, sonur navnframa Ólav á Heygum fór longu eftir kríggið undir at gera rør úr betong. Í

førstani varð hetta gjørt við handkraft, men so í 1960 fekk hann maskinur. Eftirspurningurin øktist, og til miðskeiðis í 1970-unum var nógv arbeiði har á virkinum.

So minkaði eftirspurningurin, og í dag er tað so ein spurningur, um hetta gamla virkið skal halda fram ella steingja. Brynjólvur er nú 77 ár, so hann leggur skjótt árár inn.

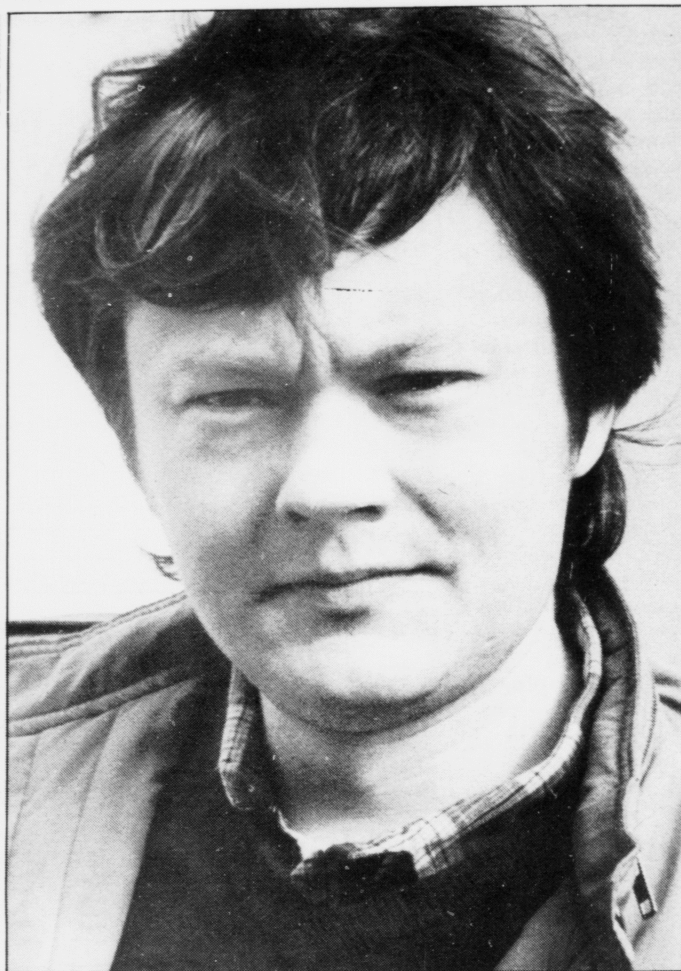
Sonurin, Bjørn á Heygum, sum í dag arbeiðir sum sakførari í Havn, kundi væl hugsað sær at tikið um endan og hildið fram við virkinum í Vestmanna.

Eitt stórt MEN

Men, har er eitt stórt MEN. Neyðugt er at gera nýggjar ilögur fyri at nútímansgera framleiðsluna. Og fyri at gera slíkar ilögur, er neyðugt at hava trygd fyri, at eitt tífalt virki sleppur av við framleiðsluna.

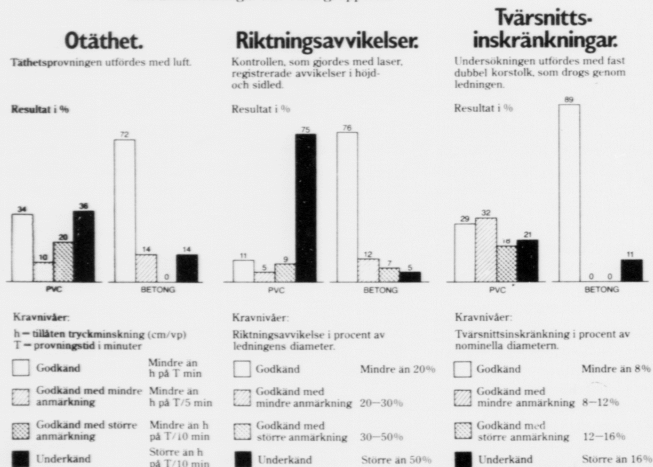
Bjørn á Heygum sigur: — Eg havi stóran áhuga fyri at kovra virkið

Foto: Kalmur

Driftsäkerhet.

Av en aktuell undersökning*) i Byggeforskningsrådets regi framgår att både plast- och betongrörslidningar efter bara ett par år har stora brister. Det framgår också att ledningar med PVC-rör är i klart sämre skick än betongrörslidningar när garantin går ut efter två år. Följden blir minskad självrensningsförmåga med slamuppsamling och stopp i ledningarna. Beställaren och användaren av ledningen får då problem med översvämningar i kallare och på gator samt stora kostnader för rensning och kanske också ombyggnad av ledningen. Vid undersökningen registrerades tre faktorer, alla viktiga för ledningens funktion: otätheter, riktningsavvikelser och tvärsnittsinnskränkningar. Allt efter felets storlek placerades ledningarna i fyra grupper efter krav som fastställdes av projektledningen. Detta gav följande resultat, uttryckt i procentuell andel ledningar i de olika grupperna.

VAV P17 föreskriver att för PVC skall hela ledningen deformationskontrolleras omedelbart efter återfyllning. Deformationen får då ej överstiga 5%.

vårdari, men so má eisini vend koma í gongdina her heima.

Hann sipar til tann stóra innflutningin av stórum PVC-rørum

— Tað almenna, byggifeløg og ønnur góvust við at brúka betongrør og legdu ístaðin um til PVC-rør. Hesi skuldu vera bæði betri og bíligari í longdini. Hetta visir seg nú at vera beint tvørturímóti.

Bjørn visir her til eina svenska kanning, sum iust er almannakunnig. Har hava teir kannað bæði betong- og PVC-rør og eru komnir til tað úrslit, at betongrørin eru munandi betri. Tey halda longri og tey eru munandi bíligari.

— So eg dugi ikki at skilja, hvussu tað ber til, at almennir stovnar og kommunurnar fara út av landinum fyri at keypa rør, sum eru upp til 300 — 400% dýrari enn tilsvareandi betongrør, um tey vórðu framleidd í Føroyum.

Bjørn á Heygum leggur tó dent á, at hann her bert tosar um tey stóru rørin, t.v.s. tey, sum eru omanfyri 30—40 cm í diameter. Tey smærri rørin verða, sum er, framleidd í Føroyum í dag. So tað er ikki kappast við verandi

idnað her heima, at Bjørn vnskir at fara virkið hía pápa sínum víðari.

Nei, tað er fyri at minka um innflutningin og fyri at skapa arbeiðspláss í Føroyum.

Negativir

Uppá fyrispurning um tey hava spurt seg fyri hía tí almenna, sigur Bjørn, at tað hevur hann. Men her er svarið, at teir meta, at PVC-rørin eru betri, og at tað so eisini telur nógv, at tey eru lættari at arbeiða við.

— Hetta haldi eg ikki átti at víga so nógv í dag, leggur Bjørn so aftrat. — Ti vit hava nútímans ambóð sum kranar og brovtir, ið lættliga kunnu leggja eisini betongrør uppá pláss.

— Nei, eg havi varhugan av, at almennir stovnar kanska í ov stóran mun hugsa um at fáa arbeiðið frá hondini so lætt sum gjørligt, heldur enn at hugsa um, hvat nú kann gerast best og bíligast.

Svenska kanningin visir nevnliga eisini, at betongrørin halda betur í longdini, og at teir aðra staðni eru farnir yvir aftur til at brúka betongrør. Hetta eru stór rør til klo-

akkir, vatnveitingar o.s.fr.

Bjørn dylur tó ikki yvir, at ábotur mugu gerast á virkinum fyri at kunna byrja eina tilika framleiðslu. Eitt nú eiga teir at fáa gummipakningar til at leggja millum betongrørin. Hetta hevur ikki verið gjørt fyrr og kanska tí nakað, sum hevur verið við til at gjørt, at menn heldur eru farnir yvir til at brúka PVC-rør, enn betongrør.

Stórum heima-marknaður

Um tað visir seg at tað almenna so sum kommunur og landsverkfrøðingurin hóast alt fara at leggja um aftur til at brúka betongrør, so fer Bjørn at gera nýggjar ilögur í virkið í Vestmanna, eitt nú at skaffa gummipakning, formar til stórra rør, t.d. 60 cm tjúkk.

— Tað er so víst so víst, var áhugi fyri betongrørum, so gjørdur vit tey neyðugu iløgurnar, sigur Bjørn á Heygum.

Bjørn vónar nú, tá kommunur o.a. hava fingið teir røttu upplýsingar um munin millum betong- og PVC-rør, at tey fáa evguni upp, og at